

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Zaman so zidali.

Sv. Duh nam pravi v 126. Psalmi, vrsta 1.: „Če gospod ne zida hiše, zaman se trudiš, ki jo zidajo“. Te reči se vistinitijo v sovjetski Rusiji. Novi družabni red so zidali, milijone ljudi pri tom spoklali, milijone je glad vmoro, sto i sto jezeri pri deli onemogli i ta spokapali, neštete jezere blodne dece je vmoro mraz i vse to zato, naj zidajo državo brez Boga, naj prinesejo srečo i blaženost na zemlo brez Boga. Zaman so zidali.

Tisti 21 voditelov ruske revolucije, ki zdaj sedijo na zatožni poti v Moskvi, i čakajo smrtno obsodbo ali teško, dolgoletno vozo, so napunjeni s sovraštvom do Boga, zidali brez Boga. I ka so zidali, se na njih samih ruši. Sami so spoznali na razpravi, da neso dobro zidali, da boljševidem je na kvar človečanstvi, zato so šteli spremeniti njegove navuke i zato so šteli zameniti tudi ljudi, ki so na oblasti, da bi na novo došli oblastniki nači ravnali v razrušenoj, nemirnoj Rusiji, kak so dozdašnji.

Pa grozovita so sredstva, s šterimi so ti zaistino grozni ministri vodili i upravljali svoja ministerstva. Najgroznejši med njimi je bio notrašnji minister, Jagoda. Krvoločan židov, ki se ne bojal sam mešati čemer, da s sveta spravi nedužne ljudi. Sam je priznal i posredovali so zdravniki, šteri so ga mogli bogati, ovak bi glavo zgubili, kak dr. Ljevin i dr. Kazakov, da je Jagoda dao zagiftati svojega predhodnika, Menšinskega, da pride na njegovo mesto, pisatela Gorkega, potem Kujbiševa kak i sina Gorkega. Ravnotak je dao Jagoda napraviti raznovrstne čemere v praškaj i s temi praški potroso obleko pa knige Ježovove, ki je bio imenuvani za naslednika Jagodovoga. Te Jagoda je dao vmoriti tudi Kirova, ki je bio eden najbolje zanesljivih voditelov boljševidca. Do kolen je gazo te židov v krščanski krvi i se bogato z ropom i bogato svoje pomagaje z ropom, z ropom imanja spoklanih jezerih i jezerih nedužnih žrtv.

Vsa Europa se za glavo drži i obsoja ta grozodejstva, štera so prišla na svetlo po tej razpravi. V največšo zadrego so pa prišli francoski komunisti, ki javno pišejo v svojem glasili, da je Rusija slaba, pokvarjena država, od štere pomoči ne morejo čakati. Sam voditeo ljudske fronte v Franciji, Leon Blum priznava v svojem listi, kak i Vandervelde, bivši belgijski ministerski predsednik, socialist, da so vsega obsojenja vredna djanja v Rusiji i držita voditele boljševidca za norce ali pokvarjenca.

Zdaj se bojijo že oficierje i sami sodniki, da pridejo na zatožno klopi, ar Stalin, ta divja zverina v človečem teli, dvoji v dozda najbole vernih komunistaj, naj samo ostane na oblasti. Kremelj, casarski grad, gde stanuje, čuva tri jezero vojakov iz Azije, bivše stražare je dao vse premestiti v druga mesta, ar se je bojal, da ga s sveta spravijo.

Brez Boga so zidali komunisti, Bogi so boj povedali, a te je pušto, naj se li bojjuje proti njemi te pa, kak sv. Pismo pravi, se smeje njihovoj borbi, ar samo z tov borbov bo komunizem vničo samoga sebe. Brez Boga so zidali i zidajo, zato se ruši i bo zrušilo vso njihovo delo.

Od 21 zatoženih je 19 na smrt obsojenih, 2 pa na 25 letno vozo. Na novo sta pa zaprtiva maršala Blücher i Budjeni.

Govor g. Bajlec Franca na banovinskem zasedanji 16. februarja 1938.

O decentralizaciji prosvete.

In ravno tako smatram za kulturno sramoto, da moramo mi še danes dokazovati Beogradu, kako nujno nam je potrebna medicinska fakulteta, zlasti pa kemični institut, in da to moramo dokumentirati naravnost s številom jetičnih naših akademikov, kateri so si to bolezen nalezli v neprimernih podkletnih prostorih kemičnega instituta. Sploh smatram za nečastno in nevredno našega naroda, zlasti za sramoto naše državne uprave, da še danes moramo dokazovati, kako potrebna nam je zgraditev naše univerze.

Mi dobro poznamo tiste struje v Beogradu, ki hočejo utesnjevati in zavirati naš kulturni in gospodarski razvoj, in dobro poznamo tudi njihove metode. Mnogo moralne, kulturne in gospodarske škode smo že pretrpeli od teh krogov, zlasti, ker so tem krogom, kakor že omenjeno, stale stalno ob strani tudi naše najrazličnejše centralistične vlade. V veliko olajšanje nam je zato bilo, ko je sedanjí ministerski predsednik ob nastopu sedanje vlade tako jasno izpovedal imenom celokupne vlade, da hoče uvesti v vso našo državno upravo strogo pravičnost in enakopravnost. Mi verujemo in zaupamo v odločno in trdno voljo sedanje vlade v tem pogledu. Upamo zato, ker je sedanja vlada pač že nešteto krat dokazala, da hoče ta svoj program tudi v resnici v državni upravi uresničiti. Vemo sicer, da proti centralističnim in nam tako nenaklonjenim strujam tudi vlada čisto sama kako neprijetnost doživi. Saj še ni dolgo temu, ko smo imeli priliko videti, da je morala tudi vlada za trenutek ustaviti svoj korak, ko je nameravala v praksi izvesti tolikokrat poudarjeno enakopravnost ver v naši državi. Upamo pa, da bo s svojo odločno voljo premagala vse ovire in bo tudi dala nam to, kar nam gre. Zlasti zahtevamo, da vlada že z ozirom na sorazmerno veliko soudeležbo naše banovine pri državnih dohodkih, primerno dotira naše banovine pri državnih dohodkih, primerno dotira naše ljudsko šolstvo, naše srednje šolstvo, zlasti pa našo univerzo. Zahtevamo, da se namestitve in premetitve učiteljskih moči decentralizirajo in da se ta oblast prenese na bana, ki najbolj pozna naše lokalne razmere in potrebe. Učni načrti naj se prilagodijo našim posebnim narodnim, kulturnim in zgodovinskim prilikam, vsaka monopolizacija učnih knjig, učil in šolskih potrebščin naj se pa kot nam škodljiva ukine. Država naj pravično dotira tudi ostale naše kulturne institucije, zlasti muzej, narodno galerijo, umetnostno akademijo in druge naše najvišje kulturne institucije, ali nam pa da primerna sredstva na razpolago, da jih mi sami vzdržujemo. Saj naša baovina, to je Slovenija, s tem beraškim banovinskim proračunom, s katerim razpolaga, dela naravnost čudeže in država naj bo, kar nam bo prepuščila v lastno upravo, uverjena, da bomo s tistim vestno, pravično in razumno gospodarili v korist nam samim in v korist celokupni državi. Zato si usojam predložiti v tem pogledu sledečo resolucijo:

Resolucija:

Banski svet dravske banovine, zbran na svojem IX. rednem zasedanju v Ljubljani naproša gospoda bana, naj pri kraljevski vladi v Beogradu izposluje čimprejšnjo decentralizacijo prosvetne uprave v sledečem:

1. Ker nameščanje, premeščanje in dodeljevanje učnih moči iz Beograda povzroča ob nedovoljenem poznavanju krajevnih prosvetnih potreb razvoju slovenskega šolstva in splošne slovenske prosvete silne neprilike, naj to vrši v okviru proračunskih možnosti ban.

2. Učne načrte za slovensko ozemlje naj ban prilagodi v okviru obstoječih zakonov slovenskim posebnim narodnim, zgodovinskim in kulturnim prilikam in se naj na tem ozemlju vrši šolski pouk po načrtih, ki jih izdela ban.

3. Vsaka monopolizacija šolskih knjig, učil in šolskih potrebščin naj se z ozirom na posebne prilike dravske banovine na njenem teritoriju, kolikor se je uvajala, ukine, oziroma se ne uvede.

4. Kraljevska vlada naj da vsa potrebna sredstva na razpolago, da se dopolnijo in zasedejo prazna učiteljska mesta na vseh šolah dravske banovine.

5. Za uveljavitev gornjih zahtev in želja naj kraljevska vlada poskrbi dovoljne kredite. Dovoljne kredite naj poslej prejema tudi univerza v Ljubljani, katere razmah je omejen uprav radi nedostajanja državnih dotacij.

Glede proračuna samega bi omenil le sledeče:

Hvaležen sem g. banu, da je moj predlog pri lanskoletni debati, naj se vnesejo v proračun tudi nagrade za umetnostna dela iz naše narodne zgodovine, upošteval in tozadevno postavko vnesel. Izredne važnosti je za naš narodni razvoj in ponos zlasti v sedanjih časih, da pravilno cenimo svojo zgodovino. Saj naša zgodovina ni tako brezpomembna, četudi smo majhen narod. Neizmerno herojstvo in izredna življenjska sila našega naroda se vidi že v tem, da je na tem koščku zemlje ob tolikih zgodovinskih udarcih sploh še ostal kot narod tukaj. Zato je prav in primerno, da se z izdatnejšimi zneski podprejo zlasti vsa književna dela iz naše narodne zgodovine.

Neko opredeljeno stališče bi morala zavzeti naša banska uprava tudi v pogledu takozvane nacionalne vzgoje naroda od strani našega ljudskošolskega učiteljstva. Naše učiteljstvo je tako neverjetno narodno nacionalno in vtepa v našo mladino tako neverjetno nacionalno, da moramo to imenovati nič drugo ko raznarodovanje našega ljudstva. Če omenim našo Slovensko krajino, moram povedati, da je naše ljudstvo z neizmernim veseljem sprejelo vest o naši narodni državi in je z vso dušo pohitelo v njene meje ter se vzdrosilo slovenskega učiteljstva, ki je prislo k nam, da nam bo dalo to učiteljstvo isto slovensko vzgojo, katere prej nismo bili deležni. Na žalost pa moram konstatirati, da mi nimamo učiteljstva, ki bi cutilo slovensko z našim ljudstvom, in v neki čudni, nam nerazumljivi svoji nacionalni navdušenosti zametuje in prezira vse, kar je našega, vse, kar je slovenskega. Želim, da se ta nacionalizem našega učiteljstva, ki je po mojem največkrat samo zabioda, usmeri v pravo pozitivno narodnovzgojno smer.

Končno bi še glede naše gimnazije v Murski Soboti omenil in prosil, naj kraljevska banska uprava osvoji predlog soboške občine, da se gradi na zemljišču, ki ga je občina za to dala na razpolago, novo gimnazijsko poslopje, ne da bi se samo sedanje staro gimnazijsko poslopje povečalo. S povečanjem starih poslopij nastanejo vedno samo krparije in je denar za taka dela vedno neracionalno porabljen.

Naša država činiteo mirü na sveti.

Dr. Stojadinovič, predsednik vlade i zvušnejši minister, je v svojem velikom govori pri priliki proračunske razprave pravo sledeče: Našo državo prištevajo zdaj po pravici med glavne

činitele mirü i obstoječega reda na Balkani i vsaj južnoshodnoj Europi. Te reči so bile točne lani, v še vekšoj meri so pa istinske letos. Jugoslovanskomi izvozijo zdaj odprta vsa tržišča sveta.

Mali narodi naj se ne zanašajo na Zvezo narodov.

V najmočnejšoj državi, v Angliji, je to povedao v parlamentu predsednik vlade Chamberlein. Njegov govor se glasi: „Ne Zvezo narodov se ne mogoče več zanašati. Naj mi tisti, ki me kritizirajo, odgovorijo na pitanja, štera mala država Europe sme dnes od Zveze narodov čakati pomoč, če bi bila napadena? Ne odgovarjate. Zato pa

jaz odgovorim mesto vas: Ni edna! Zakaj bi potem še vkanjivali male i srednje države, naj ohranijo svoje zavupanje v Zvezo narodov, kda dobro znamo, da to ne istina. Zakaj bi je osvedočevali, naj verjejo v mir, gda pa nega mirü, zakaj bi njim lagali, da se naj zanašajo na nekša varnostna jamstva, če pa takših jamstev nikde ne“.

Peterozveza na vidiki.

Ar je Zveza narodov odpovedala, je stopila znova v ospredje l. 1933. sklenjena četverozveza Anglije, Francije, Nemčije i Italije. Ar je pa tistikrat Polska jako zamerila, da ne bila kak peta velesila sprejete v to četverozvezo, jo je zdaj potolažo Mussolini. Te je najprej pozvao

Becka polkovnika, polskoga zvušnejšega ministra v Rim, gde je bio slovesno sprejet i gde se njemi je obečalo, da Polska zdaj pride v peterozvezo, štera potem stopi v zvezo z Malov zvezov i Rimskov zvezov, to je Jugoslavijov, Romunijov, Čehoslovavškov, Madjarskov i Austrijov.

Nemška vojska zasedla Austrijo.

V nedelo, 13. bi moglo biti glasanje, da li šče Austrija ostati samostojna država, ali se združi z Nemčijov. Hitler je prepreno to glasanje, nemška vojska je vdrla v Austrijo i jo zasedla. Bivši kancler Schuschnigg se je mogo odpovedati. Njegova zadnja reč po radiji je bila: Bog občuvar Austrijo. Na njegovo

mesto je imenuvani za kanclera Seyss-Inquart, odvetnik i sestavljena nova vlada narodnih socialistov. Z nemškov vojskov je prišeo v Austrijo tudi sam Hitler. Veliki deo Austrijcov je navdušeno sprejeo Nemce, vnogi so pa tudi bridko objokavali zgubleno samostojnost svoje domovine. Postali smo tak sosedje Nemčije.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina. Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2 50 Din., v inozemstvu 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na sklpni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din., i tak niže. Poslano i med tekstom vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1-60 Din.

Nedela

v postil tretja.

Evangelij (Sv. Lúkača 9)
Tisti čas zganjao je Jezus vruga, i on je bio nemi. I gda bi vó zgono vruga, gučao je te njemi, i čudivala se je vnožina. Ništeri so pa med njimi pravili: Vu Belzebubi, vrazjem poglavnik, vrage zganja. I drugi skušavajoči znamenje so z nebes prosili od njega. On pa, kak je vido mišljenja njihova, pravo je njim: Vsakše Kralestvo vu sebi razdeljeno, opústi se, i hiža na hižo spadne. Či je pa i šatan vu sebi razdeljeni, kak bude stalo Kralestvo njegovo? da velite, ka jaz vu Belzebubi zganjam vrage: sinovje vaši v kom je zganjajo? zato oni vaši sodci bodo. Či pa vu prsti Božem zganjam vrage: zaistino je prišlo k vam Kralestvo Bože. Gda močen orožnati varje svoj dvor, vu meri so ona, štera ma. Či pa močnejši od njege pridoči oblada njega, vse orožje njegovo odnese, v šterom se je vúpao, i poroblenje njegovo razdili. Ki je nej zmenom, proti meni je; i ki ne spravlja zmenom, razsipava. Gda nečisti Duh vó zide z človeka, hodi po stihhi mestaj, iskajoči počinek, i ne nejdejoči ga pravi: povrnem se vu hižo mojo, odket sam vó prišlo. I gda pride, najde jo zmeklov pometeno, osnaženo. Teda ide, i vzeme sebov sedem drugi duhov hūsi od sebe, i notri stopivši tam prebivajo. I bodo slednja dugovanja onoga človeka hūsa od ti prvi. Včinjeno je pa, gda bi eta pravo, podignovši reč nika žena med vnožinov, pravila je njemi: blažena utroba, štera je tebe nosila, i prsi, štere si ti cecao. On je pa pravo: od koga bole so blaženi, ki poslušajo reč Božo, i njo obdržijo.

*

Tak nesrečnih ljudi zdaj nega med nami, ki bi bili od hūdobnoga duha obsedeni. Bar odzvuna se to ne vidi. Vsaki človek v smrtnom grehi pa se nahaja v oblasti hūdoga duha. Toga trbe ešče vsikdar izganjati. Že pri sv. krsti maloga deteta ga izganjamo. Odraščeni človek pa pride s smrtnim grehom znova v vrazjo oblast. Tu se izganja s svetov spovedjov. Ta je za takšega človeka jedini redni pomoček za zveličanje.

Što se zna dobro spovedati, te se zna zveličati. Što se nešče spovedati ali nešče dobro spovedati, takši se nešče zveličati. Večno zveličanje ali večno pogubljenje, večna sreča ali večna nesreča je tak odvisna od spovedi. Spoved je tista zlata vajta, ki potegne človeka iz brezdnega pogube pa ga postavi v prostost bože dece, ga zdigne do nebes. Tak se spoved po pravici zove ključ nebeskih vrat. Što zna te ključ dobro obračati, tom se nebesa odpro. S toga vidimo, da je spoved naše najpotrebnejše i najmenitnejše opravilo na zemli. Nikaj važnejšega, nikaj potrebnjšega nemamo na sveti opraviti, kak skrbeti za svoje zveličanje. To se pa zgodi ravno z dobrom spovedjov.

Klečeč se moremo Bogi zahvaliti, da nam je dao tak lahko sredstvo zveličanja. Istina, nekaj malo težavnoga ma na sebi sv. spoved. A v primeri s tem, ka pri spovedi dobimo, je tista težava kak mala igrača. Pomisli, za ka se ide! Za večnost, — večnost dolgo, brezkončno. Ide za to, ali bomo večno srečni ali večno i strašno nesrečni. To dvoje nam je dano na izbiro. Po smrtnom grehi je grešnikov delež poguba. Večno pokoro boš delao, večnjo joč i obvúp te čaka . . .

Pa ti pravi Bog: samo tam k spovednici stopi, pred duhovnika poklekni i povej i obžaluj, ka si zagrešio, pa bo vse dobro. Bova znova prijatelja, oblaki mojih srdov se razkadijo, znova bo posijalo sonce milosti nad tebe, i če vmerješ, te bom vzeo za večno k sebi, gde ti bo neizmerno dobro.

Če bi ti meo velki dug i bi te zato šteli odtirati s tvojega, pa bi prišeo nekak rekoč ti: Stopi tam v posojilnico, dobiš dosta peněz brezi vsega. Što bi odlašao? Što ne bi bio za to hvaležen? — Ravno tak je s spovedjov: samo se pove i obžaluje, pa je vse poravnano!

Skupno pismo

španskih škofov škofom vsega sveta zaradi vojne v Španiji.

Spet drugi nas obtožujejo, da smo predrznežli, ki izpostavljamo v negotovost vseoblastne ter nasilniške vladavine red Cerkve, katere svobodo smo dolžni braniti.

Ne; to svobodo zahtevamo; pred vsem za izvrševanje svoje službe. Iz nje izhajajo vse svobodščine, ki jih branimo za Cerkve; in zaradi njene moči se nismo vezali z nikomer, ne z nikomer, ne z osebami, ne s silami, ne z ustanovami — pa naj smo za varstvo še tako hvaležni — dasi so nas mogle rešiti sovražnika, ki nas je hotel učiniti; in pripravljeni smo sodelovati kot škofje in kot Španci z vsemi, kateri si prizadevajo, da bi v Španiji spet vzpostavili vlado miru in pravice. Nobena politična oblast ne bo mogla reči, da smo se od te smeri kdaj oddaljili.

4. Petletje pred vojno.

Predvsem trdimo, da so tej vojni pripravljale pot nepremišljenost, zmote, včasih zlobnost ali bojzaljivost tistih, ki bi jo bili lahko preprečili, ako bi bili narod vladali po pravici.

Če pustimo v nemar druge, manj učinkovite vzroke, so bili zakonodajalci iz 1931, ki so si prizadevali, da bi pot naše zgodovine nagloma preokrenili v smer, ki je docela nasprotna naravi in zahtevam narodnega duha, in še posebno nasprotna verskemu mišljenju, ki v državi prevladuje. Ustava in laični zakoni, ki so pokazali svojo miselnost, so bili siloviti neprestani napadi na narodno zavest. Ko so razveljavljali božje pravice in ob tla pritiskali cerkev, je ostala naša družba oslajljena v zakonitem redu, v tem, kar ima družabno življenje v sebi najbistvenjšega, to je vero. Špansko ljudstvo, ki je po večini ohranilo v sebi vero svojih očetov živo, je z nezmagano potrpežljivostjo sprejemalo ponovne žalitve, ki so jih njegovi vesti zadajali krivični zakoni; toda predrznost njegovih oblastnikov, združena s sramotenjem, je ljudstvu v duši vzbudila odpor in ugovor proti taki socialni oblasti, ki se je pregrešila nad najosnovnejšo pravičnostjo, dolžno Bogu in vesti državljanov.

S tem je v zvezi, da se je vlada ob mnogih važnih prilikah odrekla svoji oblasti nad drhaljo. Požigi svetišč v Madridu in po pokrajinah maja 1931, oktobrške vstaje leta 1934, zlasti v Kataloniji in Asturiji, kjer je gospodovalo brezvladje dva tedna, viharna doba od februarja do julija 1936, v kateri so porušili ali oskrunili 411 cerkva in med katero je prišlo do okoli 3000 hudič napadov političnega in družabnega značaja — vse to je napovedovalo popolno zrušitev javne avtoritete, katera je pogostoma vidno podlegla sili ali tajnih moči, ki so njeno delovanje izrabljale.

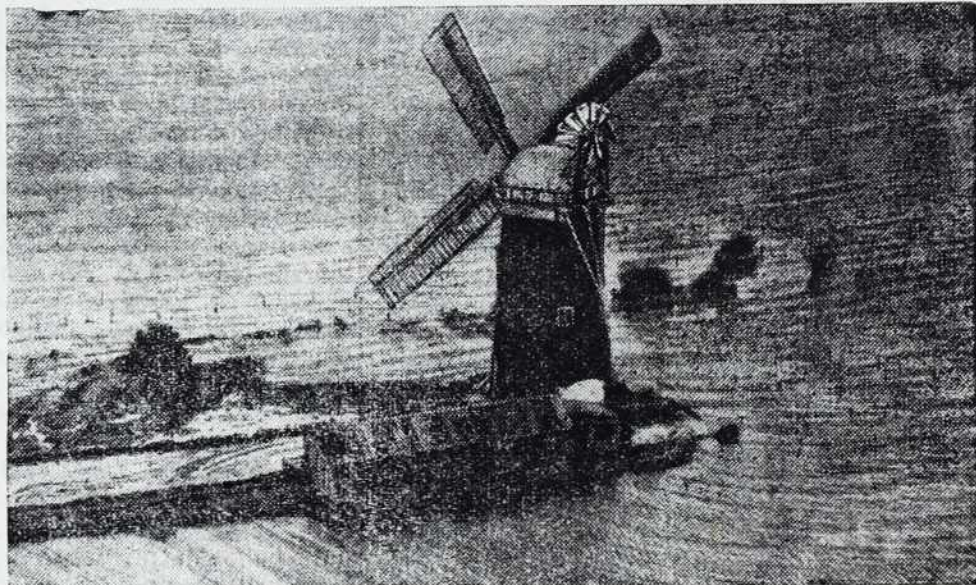
Naša politična vladavina demokratične svobode se je rušila zaradi samovoljnosti državne oblasti in zaradi nasilja vlade, ki je pogazila ljudsko voljo, ko je ustvarila svoj politični ustroj v boju za večino naroda. Primer za to imamo v zadnjih volitvah za državni zbor februarja 1936, ko so desničarske stranke z več kakor milijonom glasov presežka nad levičarskimi dobile 118 poslancev, manj kakor Ljudska fronta, ker so samovoljno uničili volivne zapisnike iz celih pokrajin in tako v korenini okrnili zakonitost parlamenta.

(Dalje.)

Veliki vihéri nad Anglijov.

Te dni so divjali nad vso Anglijov veliki vihéri, ki so povzročili ne samo velike snežne zamete, temveč tudi razburkali morje, da je vdarilo čez bregove i napravilo velikansko škodo. — Tu spodkar vidimo mlin na veter, ki je skoro ves pod vodov, čeravno mlini na veter stojijo navadno na bregi. — Zgoraj se nam kaže most pri Margate. Močen vihér je z mosta iztrgao cele mostnice pa je odneso. Tak je bio promet na mosti nemogoč.

Prekmursko zdavanje v Franciji.

Se razmi, najprle smo morali iti na občino. Bilo je že kesno zadvečera. V pisarni so vžgali elektriko. Bilo nas je okoli petdeset, zvekšega Prekmurci, nekaj pa Francozov, vsakši lepo na mehkom sedeži. Mladoženec pa sneha sta podpisala več listim, nato so pa gospod župan stopili k omari, vzeli iz njega francusko trobojnico, že lepo zvezano kak pantlik, si jo prilično vrgli okoli pojasa, nato pa vstanoli. — Tudi nas so pozvali naj vstanemo, te so pa slovesno pitali našiva zdavanca, či v zakon privolita. Pravila sta, ka „ja“. — Zdaj smo pa smeli sest, sledio je ofer (kak v cerkvi —), ki so ga odločili za občinske sirmake. S tem je bilo na občini opravljeno, gospod župan so dali pisano potrdilo, da smemo iti v cerkev. Pa tudi ovači so bili gospod župan jako prijazni. Zanimali so se, či se pri nas tudi tak vrši zdavanje. Povedali smo, ka nej. Te so se pa zanimali za naš obred, pa so našega slovenskoga duhovnika celo spremlali v cerkev pa so na konci pravili, da je bilo jako lepo. — Kak tudi nej: zvonili so z vsemi zvonovi, na oltari so bile prižgane vse sveče, ešče električne. In nato duhovnik v prekmurščini oba pita, jiva v stolov zveže in končno v prekmurščini na križ prisegneta. —

Našim v Franciji!

Na podlagi krasnih pisem sem določo, da bom 27. marca spovedavao, mešivao i predgao v Longsols (Aube), 24. aprila pa v Tigy (Loiret). — Za več drugih krajev določim točen den včas kak dobim še bole točna poročila, ki sem jih že oproso. — Vsem se še posebi zahvalujem za vnoga lepa pisma. Naznanjam, da me v Parizi najdete vsakši den (zvün srede i četrtka) na stanovanji (Metro: „St. Ambroise“, Direction „Mairie de Montreuil“ ali „Pont des Sèvres“), samo blagovolite mi sporočiti ob šteroj vóri pridete, da bom gvüšno doma. V sredo i četrtak od 10—13 (1) vóri in 17—20 (5—8) vóri sem v jugoslovanskem izseljenskom odposlanstvu metro „Alma Marcean“, direction kak prle — 3 rue Goethe, XVI, telefon Kléber 77—59, Legation royale de Yougoslavie en France Office d'émigration. — Tudi vsa nadalna obvestila objavim v „Novinaj“ — Camplin, Paris XI, Bd. Voltaire 57.

Takše dekile so nam potrebne.

Kak neolikani i prostaški so neštérni iz tistih krogov, ki se ponašajo s svojov izobrazbov i kultur, nam svedoči sledeči dogodek: Nedavno se je pelala z večernim vlakom iz Celja proti domi edna izmed članic Kat. prosvetnoga društva v Sv. Juriji ob juž. železnici. Malo za tem, kak je stopila v vlak, jo je ogovoro neznani mladi moški, velki, močen, i dobro oblečeni. Na prsaj je meo tisti znak, šteroga neštérni gizdavci ponosno nosijo na svojih prsaj kak da bi bio kakše odlikovanje i njim davao kakše predpravice. Pita jo je, kama se pela i njemi je bilo žao, da se ne pela v Maribor kak on, da bi se dele vkúp vozila. Nato jo pita: „Gospodična, zakaj pa mate te znak? Kakši znak je to?“ — „Znak Prosvetnoga društva, šteroga članica sam.“ — „Dol ga denite.“ — „Zakaj? Pred vami? Ka pa, či bi jaz vam pravila, da svojega denite dol?“ — „Včasi ga denite dol, če ne, vam ga jaz strgam!“ — „Gospod, pazite, ka me ne svadite!“ — „To je znak tistih klerikavzarov, tistih lažljivcov, tistih —“ Dekli je bilo zadosta, namerila je pravo roko i njemi pravila odločno: „Gospod, samo šče edno reč povejte, pa vas tu pred vsemi spluskam!“ Odišeo je, kak pes, či ga što zbije. Nekaj zvünrednoga je, da je 15 letna mladenka premagala takšega korenjaka. Vsi navzoči so odobravalni njeni odločni nastop i se smejali viteži. Par oseb, ki so mele iste znake kak on, je osramočeno kimalo v koti. To je novi dokaz za vitežtvo teh ljudi. Dekla pa naj bo vzgled vsem našim mladencam.

Takše so potrebne našim organizacijam!

magnezijovoga praha.

Ka nete v zmoti: tiste fine večerje v hoteli za približno 50 gostov, je plačao dober vert naših izseljencov, gospod Korpel, ki se njemi na tom mestu javno zahvalujem; tudi zato, ka pri njem delavci lahko redno izvrševajo svoje verske dužnosti; ki je z največjim veseljem sam z autom vozo našega duhovnika pa mladoženca i svatbo v več km. oddaljeno cerkev. Ravnotak njegova dobra gospa i oba sina so vse hvale vredni, ar tak lepo ravnao z našimi izseljenci. — Kak duhovnik se vsem iz srca zahvalim . . .

Bilo je to 26. februara v Remicourt, farna cerkev Amifontaine, département Aisne. Mladoženca Bojnec Ivan i Sredi Margita, oba iz Bogojine. Zdavao jih je naš izseljenski duhovnik Camplin, snehin bratanec. Na gostüvanji so se zbrali naši izseljenci, največ iz Bogojine, v nepopisno velkoi lübezni, ki jo more občütiti samo tisti, ki je v tujini že kaj takšega doživo . . .

Zahvalimo se tudi tamošnjemi gospodi plebanuši, ki so nam v vsakšem pogledišli na roko. — Obema mladožencom, ki živeta na marofi v krajji, ki je tak našoj krajini spodoben, naročnikoma naših listov, kak tudi ostalim večim (trem) prekmurkim družinam na tom farofi, želemo najobilnejši blagoslov svete Družine, ki je tudi duže časa živela v tujini Egipta . . .

Glasi iz Slovenske krajine.

Navuk za tretjred sv. Franciška je dnešteden, 27. marca v Črensovcih po večernici, Večernice ob 2.

To pismo v globočino sega. Rimacourt, Francija. Prečastiti g. urednik! Približao se eden najsrečnejših trenutkov vašega duhovniškega življenja: god sv. Jožefa. Pri tom vašem godi vam želim, da bi se ga vno go let včakali, da bi Slovenci v tujini meli veliki zaklad v vašem dobrom tiski. Pošilam vam zato v spomin šopek vijolic i lepo podobico sv. Trezike, naj vam ona bo vodnica do konca vašega življenja i vas enkrat pripela v naročje božega kraljestva i vam v njem podeli svetniško korono. S cveticami naj bo obsuta vaša pot i nebes kraljica vas naj vodi povsod. — Izseljenka **Zorko Franciška** iz Melinec. — To pismo v globočino sega, v tisto globočino, do štere more segnoti samo zahvalna Jezušova ovčica. Vijolice z Francije i velike francoske svetnice, sv. Trezike podoba kažejo na zahvalno lübe-

zen do Jezusa, ki krepí v starosti i betegi svojega slugo, da more razstepenim ovcam pomagati. To spoznanje je tista globočina, do štere malošto pride, a prišla je siromaška dobra mladenka z Melinec. Ne ide se tu za poslano dare, za te se toti zahvalijo g. urednik z celoga srca, ar od nikoga jih ne želejo. Ide se tu za lübezen do Jezusa, štera spozna v njihovom deli čisto lübezen, apoštolsko lübezen do razstepenih ovc Slovenske krajine po širnem sveti. O da bi ta zahvalna lübezen zavladala vu vseh srcaj Slov. Krajine i verno vodil vse k Jezusi.

Na podporo naših listov je poslala Kranjec Katica iz Francije 10 Din. Bog povrni.

Nesreča v Franciji. Ritlop Štefan, 28 letni mladenec iz V. Polane, se je ponesrečo. Nalevaro je benzin i lampica se je vužgala od njega, nastao ogenj, šteri je vničo en deo njegove obleke, sam pa je od doblene poškodbe vmro 5. marca. Zakopali so ga 7. marca. Na sprevid je prišlo

Gorička prestolnica — Grad.

V ednom od najlepših delov goričkoga kota leži prostrana pa imenitna občina, štero so nekaki zvali „Gornja Lendava.“ Naše lüdstvo pa je te prelepi kotiček naše Goričke že od davna zvalo „Grad.“ I pod tem imenom je kraj znan po celoj našoj Krajin. Zato so lüdje vedno pravili: „Bio sem pri Gradi, idem h Gradi, poznam gračkoga župana itd.“ Davna je že bila žele gračkih občanov, da se njihova fara i občina tüdi slüžbeno nazoveta „Grad.“ Po prizadevanji mnogih naših zavednih sinov, posebno g. Bačiča i Gračkoga Vilija, i po zaslugi našega lüdskega voditelja dr. Korošca se je ta žela vresničila. Zednim so se deloma spremenile meje same občine z namenom, da občina ne bi bila tak rastepena i da bi bilo olajšano delo i napredek občini i občanom. Tak je odpadnola dve vöri oddaljena Trdkova, a priključili pa so se bližji Slaveči.

Po zakoni od občin so se zavolo teh sprememb morale raspisati nove občinske volitve. I tak naša gorička prestolnica — Grad, stoji pred novimi občinskimi volitvami. V nedelo 27. marca de postavljala ne več gornjelendavskoga župana, nego gračkoga župana. Že več kak poldruögo leto uspešno vodi našo občino i njeno gospodarstvo sposoben, veren, pošten i daleč po našoj krajin poznani naš občan g. Bačič Franc. S svojov sposobnostjov, delavnostjov i ugledom je v tom kratkom časi svojega županovanja privedo našo občino k lepomi napredki. S svojimi zvezami, rečjov i nevstranšenim nastopom je izproso že mnoge podpore gračkaj občini i pomogeo neštetim siromakom.

G. Bačič živi i dela za gračko občino. Njegovo sposobnost, uspehi, neutrüdnost, skrb i nešteto poti za napredek gračke občine vidijo i priznavajo vsi resni i dobri lüdje. Ešče več! Tüdi resni nasprotniki, šteri dozdzaj ne so bili i delali z nami, so sprevidili njegove uspehe i se lojalno priključili našemi gibanji. S tem so dali lepo priznanje deli i uspehom dozdzajnjoga župana i odbora.

Splošna žela večine gračkih volilcov, kak tüdi bodočnost naše občine nujno zahtevajo, da g. Bačič ostane naprej grački župan. Zato je za volitve pri Gradi v nedelo dne 27. marca postavljena samo lista JRZ, to je lista političnoga delovanja i življenja slovenskoga lüdstva pod vodstvom dr. Korošca, štere predstavnik i nosilec pri nas je g. Bačič. Ta lista je zbrala zastop-

nike vseh stanov i vseh tistih dobromislečih lüdi, šterim v istino leži na skrbi napredek občine. Intrige tistih redkih nezadovolnečov, šteri vsigdar iščejo samo sebe i svoje koristi, delo vseh tistih, šteri so ščeli onemogočiti naš složen i sporazumen nastop, je razbito i bo pri volitvaj popolnoma propadlo. Kajti, v nedelo 27. marca do naši volilci gračke občine oddali svoj glas za Bačičevo skupno listo i tak dokazali, da je zahvala i vernost do slovenskoga voditelja dr. Korošca, vernost do slovenske skupnosti živa, vsigdar vekša i neomajna.

Grački volilci! Našo občino Grad čakajo veliki časi. S skupnimi močmi moramo delati pod vodstvom g. Bačiča, da dobimo kimplre sodnijo, da nam nede trbelo nositi naših siromaških krajcarov v Soboto. Ravno tak moramo delati, da dobimo kimplre cesto i poštno zvezo s Sv. Jürrijom na ednoj strani i z Mačkovi na drugoj strani. i to bo od zdajšnje vlade prle ali sledi dosego g. Bačič. Po zaslugi naših voditelov Dr. Korošca i dr. Kreka so oživele naše zamrznjene zadrüge i posojilnice. Tüdi tü nam največ pomaga g. Bačič kakti zavüpnik i voditeo našega zadrüžništva, da pridemo do penez. Pri rešitvi naših kmečkih dugov nam je tak vsem dobro znano, da nam edini pomaga pri nas g. Bačič. Naše ceste, naši mostovje, naši siromacije, naše občinsko gospodarstvo zahtevle za župana moža, kakši je g. Bačič. Če mo meli pri volitvaj pred očmi te prave i istinske potrebe, koristi i prednosti, a ne svoje sebične i grde mühe i trde glave, de vsakšemi jasno, kakša je naša dužnost.

Zato mo v nedelo 27. marca šli na volišče i oddali svoj glas. S tem dokažemo našo zavednost i pomoremo našemi župani, da ležej i hitrej dosegne za našo občino njene potrebe. Kajti samo s slogov i skupnov močjov nekaj dosegnemo na višjih mestaj. Ne nasedajmo zato tistim, šteri nas iz nekše razžaljenosti i sebičnih namenov odvrtaajo od naše dužnosti. Posebno Ti, mladi rod, šteri ponosno zdigaš zastavo svojo, zastavo svoje zavednosti i moči, v nedelo 27. marca pokaži, da prihaja tüdi k nam novi, Tvoj čas, čas našega slovenskoga napredka, zavednosti, moči i zmag. Naša lübezen i naša vernost zahtevajo, da čuvamo svojo rodno grüdo, svojo vero, svoj dom i rod od zgrabljivih rok tujincev.

50 naših delavcov, eden celo 20 km. daleč. Z velikim jočom so ga shranili v tüjo zemlo i tri vence položili na njegov grob, ednoga delavci, dva pa gospodarova žena i te sestra. Hiša gospodarova tüdi bridko žalüje za dobrim svojim delavcom. Jezušovo Srce naj se smilüje pokojnoga düši, njegove domače pa potolaži.

Naše gorice. To je naslov novoga mesečnika, šteri je namenjen za naše gorčance, da ž njega spoznajo, kak morajo pravilno ravnati z goricami i da znajo braniti svoje pravice. Cena na leto 30 Din. Naroči se na naslov: Uprava „Naših goric“ Maribor, krčevina, Vinarska in sadjarska šola. Če je što kotriga „Vinarskoga društva za dravsko banovino“, plača za to društvo letno 20 Din. članarine i list dobi brezplačno. Goričancem ga priporočamo.

Grad. Marca 27. rojstni den naše na novo imenüvane občine „Grad“. Te den mo prvič postavljali „gračkoga“ župana, odkar smo i živimo v svojoj oslobojenoj domovini. Volili mo si župana i to g. Bačiča, šteromi se mammo največ zahvaliti za svojo lepo občino „Grad“ i šteri je gvüšna garancija, da de naša občina pod njegovim priličnim vodstvom hodila odsehmo ešče lepšo pot i dosegnola vse tiste potrebčine, štere ma v programi. Zato ne sme dnes nišče ostati doma, ar s tem škodi samo sebi, občini i našemi lüdstvi. Naši volilci do dobro pazili, šteri so neprijatelje našega lüdstva i občine i šteri s svojov abstinencov (doma ostajanjem) zaverajo uspeh i napredek našega gospodarskoga, političnoga i kulturnoga življenja. Pokažimo, da smo zreli i da s svojov slogov i močjov zahtevamo delenje i spoštüvanje naših pravic. To je naša odločna vola! Grački volilci.

Krašči. Naša deca more hoditi 4 km. daleč na Pertočo v šolo. To je za malo deco posebno v zimskom časi, gda so slabe poti i mrzloj jako teško. Zato smo pobrali podpise i vložili na višjo oblasj prošnjo, da nam da v Kraščih dvorazredno šolo. Lokal za šolo smo že našli. Vüpamo, da bo naša prošnja vgodno rešena.

Strehovci. Prinas je par lüdi širilo nekše plakate, šteri so bili brez podpisa. Vsebina tej plakatov blatí naše slovenske voditele pa njihova dela. Malo se nam čüdnö vidi, ka se tüdi med nami najdejo, šteri tak kaj slaboga širijo. Je že tak, kokoj je tüdi med dobrim zrnjom.

Markovci. Naš šolski upravitel, Filo Balaž, so stopili v pokoj. Naj ga mirno živüjajo.

Gančani. Dobili smo novoga šolskoga upravitelja v osebi g. Cesar Vinka. Naj vodijo našo deco na poti jakosti, mi jih bom podpirali.

Črensovci. „Dekliški krožek“ Prosvetnoga društva v Črensovcih, proslavi *Materinski den* na svetek Marijinoga oznanenja dne 25. marca. Na sporedi je lepa nabožna igra Klic božji i še več drugih točk. — Na to lepo proslavo so vablene zlasti matere i mladina. Vsi drugi dobro došli! — Bog živi!

Zdala se je naša večletna naročnica v Franciji, Fujs Marija z lžekovec z Koter Ivanom z Beltinec. Zdala sta se pred ednim tjednom v farnoj cerkvi v Beltinci. Gostüvanje je obiskala tüdi mil. grofica Zichy Marija. Dobro Srce Jezušovo blagoslovi njidva zakon.

Zahvala. Za novo kapelico sv. Martina v Martinišči je nabralo g. Čížek D. Gustav, Sobota 590 Din.; Marija Vogrinčič, Cankova 1015 Din. — Na gostüvanjih nabrano: Casar Jožefa v Bogojini 40 Din.; Bencak Franca i Želodec Marije, Tišina, 71-50

Svetek slovenske pesmi.

Kak smo že pisali, je v soboto 12. marca prišeo v Slov. krajino „Akademski pevski zbor“ iz Ljubljane. Večer te den je meo zbor velki pevski koncert v Soboti, šteroga se je vdeležila ne samo velka množina Sobočancov, liki tüdi dosta lüdi iz okolice (n. pr. iz Beltinec, s Cankove, celö s Trdkove). Dvorana je bila puna, vstopnice so bilé že naprejudane. „Akademski pevski zbor“ je zospevalo petnajst pesmi, med njimi tüdi našo narodno „Lübi konja jaše“ v priredbi zborovoga dirigenta Franceta Marolta.

Prva pesem je bila „Oče naš“ iz 16. stoletja, napisani od prvoga slovenskoga pisatelja Primoža Trubara, začetnika lüteranstva na Slovenskom; sledila je latinska „Glej, kako umira pravični“, štere napev je zložo Jakob Gallus; za Foersterovov i Raynikovov pesmijov so sledile Tomcove i Maroltove narodne, zospevane v narečji, v šterom so bilé zapisane: Gorenjska „Lambergar in Pegam“; belokrajinske „Zeleni Jurij“, „Svatske“; koroške „Visoki rej“, „Marija in mlinar“; štajerska „Flosarska“; medžimurska „Ni mi volja“; kraška „Sice je žalostno“ itd. Ponoviti so morali „Vojaško“ (komponist je dirigent sam!) i „Flosarsko“; jako se je povidla tüdi dolenska „Ribniška“. Pevci

so v nedelo zospevalo latinsko pesem v katoličanskoj, Trubarovo pa v lüteranskoj cerkvi. Tak so te izvrsten zbor mogli čüti tüdi vnogi tisti, ki so ne bili na koncerti.

Če spoznamo pomen kulture, umetnosti, te moramo pripoznati, da je té koncert bio ogromnoga pomena ne samo za Soboto, liki za vso našo krajino. Pomislimo, da je naša gimnazijska mladina zastopala vso Slovensko krajino. V drugih večjih mestaj má dijaška mladina priliko spoznavati gledališče, glasbo, slikarstvo i druga umetnosti — vsega toga v Soboti nemamo. Za izobrazbo i vzgojo našega dijaštva je to prevelka škoda. Zato je tem vekšega pomena, da je dljastvo zdaj čulo naš najbolši pevski zbor i spoznalo na dostojen način leposlovenske pesmi! — Važen je bio te koncert tüdi zato, ar so v Soboti vnogi lüdje, ki ali ne poznajo slovenske kulture, ali pa celo mislijo, da je nega, da je menje vredne. Vsi tej so se leško zdaj osvedočili, ka zmoremo Slovenci. Vsi, ki so želni i žedni lepote, so bili veseli, da so mogli čüti naše lepe pesmi i so zahvalni pevcom, pa tüdi vsem tistim, ki so se trüdili, da je zbor prišeo med nas. Gostje so bili izredno zadovolni med nami. Prosimo je že zdaj, naj nas kleti znova obišejoj!

Pred oltarom strelö dühovnika.

V vesi Lubomi pri Poznanji na Polskom je komunist Novak v nedelo 6. marca med božov slüžbov strelö župnika Stanislava Streicha. Novak je nedavno prišeo iz sovjetske Rusije i vodo propagando med delavstvom v Poznanj-i. Prišeo je med sv. mešov v cerkev i strelao na dühovnika pred oltarom z revolvov. Zadeo ga je v sence, da je bio včasí mrtev. Najö je skočo Novak na predganco i zakričao: „Naj živi komunizem! To sem včino za vzvišeno komunistično miseo!“ Nato je šteo pobegnöti skoz šegeštijo iz cerkve i da ga ne bi razdraženi lüdje zgrabili, je strelao i pri tom rano cerkov-

nika i ednoga ministranta. Vse-edno so ga lüdje bliži cerkvi zgrabili i bi ga na mesti bujli, čí ga ne bi rešiti orožniki. Zavolo zverinskoga komunističnoga vmora vlada velko razburjenje v vsem kraji. Oblasti so morale poslati močne policijske oddelke, da krotijo razdraženo lüdstvo, ki bi ovak pobilo vse znane komunistične agitatore. Preiskava je ugotovila, da je bio Noyak plačani agent ruskih boljševikov i da je iz Moskve dobo povelje, naj spravi s poti župnika Streicha, ki je meo zavolo svojega socialnoga dela izreden vpliv na delavstvo i je tak onemogočo komunističnim agitatorom vsaki uspeh.

Kak je v Austriji?

Miklas, avstrijski kancler je odstopo, ar je na to bio prisiljen. — Hitler je Mussoliniji odgovoro, da nikdar ne bo toga pozabo, da Italija ne delata zaprek pri zasedbi Austrije. Maršal Göring je pa celo izjavo, da do Nemci zato večno zahvalni Italijanom. — Dosta lüdi, ki so bili za slobodnino Austrije, je zapretih, med njimi tüdi grački püšpek Pawlikovski. Austrija je postala del Nemčije pod naslovom Ostmark i 10. aprilia to potrdi z glasanjom narod. Nemske vojske je vdrlo dvestojezoro v Austrijo. — Anglija i Francija sta protestirali proti vdori, a nemska vlada je protest zavrnola iz razloga, da je vojsko povabila avstrijska vlada na pomoč, ka ne bi pri nameravanom glasanji marca 13. prišio do državlanske bojne. A te izgovorov ne drži v celoti, ar bi avstrijska vojska mogla red držati. Nemce pa neso povabili avstrijski rodolubi, nego hitlerevci, šte. e je na pritisk Nemčije Avstrijska vlada mogla med svoje kotrige sprejeti. Austrijo so šteli zasesti i so jo. Druge države so mirne, ar, kak pravijo, se ne vmešavajo v avstrijske notrašnje zadeve, bole povedano, ar se bojpo bojnih zapletlajov.

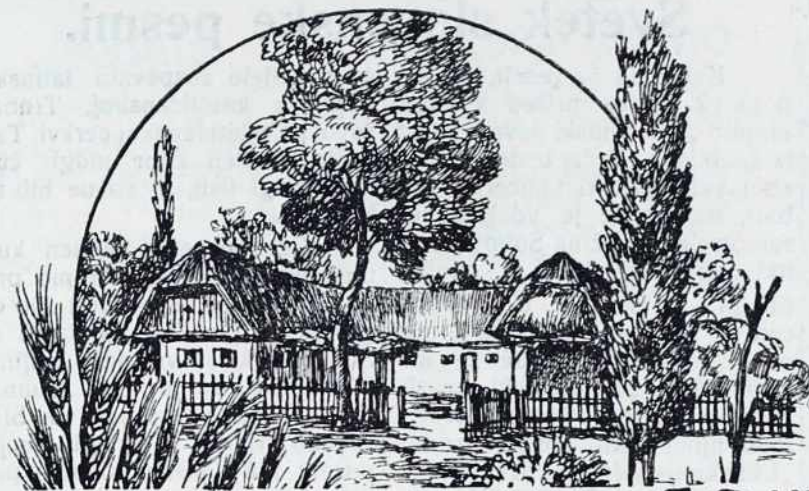
Dvejezero mladoga jausja za saditi kúpim
Vinčec Jožef, Trnje 43.

Roje dobite kúpiti i to 15 kišt v lžekovcih št. 21.

Din.; Varga Alojza i Kreft Pepike, Satahovci 102 Din. — Dale so darüvali v dinaraj: Tišlarič Julijana, Krog 50, Gselman Rika, Cankova 25, Bejek Janko žup. Sv. Sebaštjan 50, Beton Marija, Cankova 50, družina Kovačić Antona i Franca 600, Jerec Treza, Bakovci 50, Ciglar Marija, Borejci 335, N. N. Črensovci 100, Dr. Bratina Franc, Sobota 100, Josip Bergant, Sobota 100, Dr. Šerbec Sobota 100, N. N. Sobota 100, ing. Zupancić Radovan, Sobota 50, Čížek Gustav, Sobota 50, Nežima Al., Sobota 20, Jože Maučec, Sobota 20, Sukić Janez kapl. Črensovci 20, Balažic Alojzija, Sobota 40, Čör Jožef, Noršinci 50, Bartaky Etelka, Markišavci 20, Štefančec Joško, miz. Sobota 200. Vsem darovnikom naj lübi Bog prav obilno poplača. Vsaki den se opravljajo posebne zahvalne molitve za nje. Če bi što ščeö poslati penez za kapelico pa nema čeka, naj ga kúpi na pošti i napiše gor Martinišče, M. Sobota cek št. 13682. — Vodstvo.

Pregledovanje i žigosanje sodov. Na osnovi po Ministrstvu trgovine i industrije, osrednje uprave za mere i dragocene kovine v Beogradu z dne 5. I. 1938. šte. 5822/37 odobrenega delavnega programa se bude vršilo pregledovanje i žigosanje sodov pri postaji za kontrolo sodov v Murski Soboti dne 7. i 8. meseca aprila 1938. 12. i 13. „ maja 1938. 9. i 10. „ junija 1938.

„HIZICKI DOMAČOJ“

Pisma naših z tujine

Kovač Štefan i žena Ana, Francija: Prečastiti g. dušni pastir! Obrnem se k vam z mojov slabov pisavov, ino najjake pozdravljam ino se vam srčno zahvaljujem za vse trude, štere nosite za nas iseljence. Naj vam bo večni Bog plačnik. Tudi vam naznamim, da vse liste redno dobivam, šteri okrepijo naše duše v katoličanskem življenji, zdaj sem vam poslo nikelko naročnine, drugi tao bom pa poslo poznej, ar sem letoletno na ednok nej mogoči zavolo domači razmer. — Srce Jezušovo naj vam pomaga.

Sukić Jozefa, v Franciji: Prečastiti g. urednik! Poslala sem vam že davno naročnino za leto 1938. i tudi staro naročnino. Mesto sem spremenila i prišla sem v dobro krščansko družino, kje lahko idem k sv. meši.

Žganyar Marija v Franciji: Dragi g. urednik! V Jezušovom imeni Vas najlepše pozdravljam i vam želem vse najbolše, posebno zdavje. Novine dobivam redno vsako soboto, štere me jako razveselijo i okrepijo naše duše v toj tujini, vu šteroj se lahko boža reč prešte. Mesto sem spremenila.

Benkic Jozefa, Tanacek Paula i Žilavec Karolina v Franciji: Velečastiti gospod! Dovolite nam, da se tudi mi za ednok oglašimo v naši Novinaj. Najlepše i milejše pozdrave vam pošilamo iz dalne tujine i vam želemo, da bi ešče vnogo let živeli i vrejivali naše krščanske liste. Novine redno dobivamo, smo tri v ednoj vesi, vse tri z Domajinec, k sv. meši lejko idemo vsakšo nedelo. Pozdravimo stariše, brate, sestre, celo Cankovsko faro, Marijino družbo, posebno Domajinsko mladino.

Rajbar Ana, Francija, od Grada: Velečastiti gospod! Komaj zdaj se vam ednok oglašim, oprostite, da takšo potrpenje morate meti. Zdjaj vam pošlem celi dug, ka je še od staroga leta i za novo 1938. Novine so mi v velko veselje, štere so nam vsem izseljencem jako potrebne, ar one nam krepijo duše i telo. Se vam prav lepo zahvalim na rednom pošilanj, za to dobroto se vas v molitvi spominjam, da naj to misijonsko delo za nas izseljence ležej opravlate. — Dam vam znati, eti smo meli misijon od 25. januara do 7. februara. Obredi so bili preveč lepi. Misijon je noso skrb za krasitev cerkev. Skoro vsaki den je bila cerkev nači okrašena. Prvi den na čast sv. M. Tereziji, ar je ona druga patrona misijonov. Drugi den na čast Brezmadežnoj Devici. Te so napravili nad oltarom z 200 svečami dve literi, štere so pomenile: Ave Marijo. Sveče so bile edna od ove 20 cm. oddaljene. Lúdstvo je bilo radovedno, kak do je vužgali. Vužgali so tri i so se vužgale ena do druge same, da nej trpelo eno minuto, pa so vse gorele. — Čeravno je bilo sesko slabo vremen, ar so tu velki bregovje, itak je preci lúdi prišlo vsaki

den k sv. meši i k molitvam. Jaz sem tudi skoro vsaki den lahko šla k sv. meši i tak k sv. obhajili pa tudi k molitvam vsaki den. — Vnogo lúdi se je spreobrnilo od krive poti i vnogim ostane v dugom spomini ali najbrž do smrti te misijon. A dost je pa tej, ki nej so se šteli spreobrnuti, se smejejo iz toga, ka drugi hodijo k spovedi, tej zaničujujo duhovnike, svojo deco pošilajo v tisto šolo, gde se včijo brez Boga, v štiri nega križa, gde začnejo i dokončajo včenje z božnim oponašanjem namesto da bi molili. — Tudi so nam ednok predstavljali kino od Jezušovoga rojstva, Jezušovoga potovanja i včenja, pa kak vmira Jezus na križi. Oh, kak genlive so Njegove reči na križi, gda pravi: — Žejen sem! — Z toj žejov i z vsem svojim velikim trpljenjem na križi nas je odrešo večne smrti ali svet ga toliko žali z tem strašnim komunističnom duhom, ki šče lúbezen zaginati od Njega. — Zdjaj vas pa najlepše pozdravljam, celo uredništvo, i vse domače, celo gračko faro i gospoda Kolenc-a. Knjiga od sv. Male Trezike sem dobila, Bog plačaj za njo. Bi obvúpali, če naših lepih listov ne bi meli.

Mekiš Kristina, doma iz Trdkove, v Franciji: Prečastiti g. urednik i dušni pastir! Hvalen bodi Jezus Kristuš! Šteroga jaz pošilam pred njihov obraz. Bližava se spomlad, vsak den že sunce bole toplo posija. Ka je najlepšega, ka mene najbolje razveseli v tom meseci, je te prekrasen god, šteroga mi obhajamo 19. marca, god skrbnoga zaročnika Marijinoga, svetoga Jozefa, njihovoga patrona. Belo lilijo naj nosijo vsigdar z sebov i se nej veselijo. Želem njim še vnogo i vnogo srečni i še zdavejši let zadobiti. Najbolje njim pa želem tisto, štero si oni sami najbolje želejo. Mariji ji zročam, naj jih vodi povsod na vsakoj stopnji. Kda pa bje njihova zadnja vúra, te naj pride k njim angeo varivač i naj ji vodi v nebeski raj, kde bodo se veselili vekomaj. Se njim iz srca zahvalim na rednom pošilanj Novin i Marijinoga Lista. Pozdrave pošilam moji materi, brati, sestri, svaki, celoj rodbini, botrini, mojim pajdaškinjam, celoj Trdkovi pa Gračkoj fari i celoj Slovenskoj krajini.

Tujskoprometna propaganda za 1938.

Tujskoprometna zveza za bivšo mariborsko oblast „Putnik“ Maribor (tel. 21-22, mestni grad) opozarja vse lastnike hotelov, in penzjonov kakor tudi olepševalna in planinska društva, naj zahtevajo pred sestavo novih prespektov za letošnje sezono točne podatke glede novih železniških olajšav za letovišarje. Kako že javljeno, so vsi kraji izenačeni in imajo inozemski gostje že po 5 dnevnom, domači gostje po 10 dnevnom bivanju v katerem koli kraju naše države pravico do polovične vožnje. S to širokogrudno spremembo § 11 železniške potniške tarife je naša železniška uprava gotovo veliko prispevala k nadaljnjemu razvoju posebno onih krajev, ki do sedaj niso radi nezadostne višine (700 m) mogli nuditi obiskovalcem polovične vožnje.

Ka se godi po domovini?

Svatje zgoreli. V bližini vesi Sretnica v Bosni je služo gostivanje Rožič Jürjij svojem sinu. V spodnjih prostoraj je bilo seno sklajeno, v zgornjem deli hiše pa je bilo gostivanje. Gda so svatje bili najbolše vole, se je v spodnjem deli vužgalo seno. Gostivanjarje neso prle vzeli v pamet ognja, dokeč ne se je žezgani pod podro i spadnoli vsi med ogenj. Grozno kričanje je nastalo, ali pomoči ne bilo. Zgorelo je tresetih lúdi, več jih je pa tudi ranjenih. Mladoženec je zgoro kak i dve hčeri Rožičovi, sneha je pa dobila teške opekline. Ogenj je prej nastao iz osvete, ar bi sneha mela vzeti drugoga dečka i ar ga je ne, je te podtekno ogenj.

Zadeve pravoslavne cerkve. Srbski cerkveni zbor v Beogradu, ar je dobio od naše vlade zagotovilo, da konkordat ne pride pred senat, je odpravo vse cerkvene kaštige, štere je zglasao proti tistim poslancom i ministrom, ki so glasali za konkordat. Sveta Stolica je vložila protest

pri našoj vladi, zakaj se konkordat ne izročo senati za razpravo. Zvoljen je novi patriarh v osebi dr. Dožiča, črnogorskoga vladike.

Odkrito tihotapstvo v Maribori. V hiši Rižnarovoj v Bešternici poleg Maribora so financii odkrili veliko skladišče tihotaplenih predmetov, kak 70 kg. saharina, vužgecov itd. Cela družina je zapreta.

Svojega bratanca je vmoro na Kranjskom stari Kokalj v vesi Zavodo poleg Kranja. To pa zato, ka ga je nahujkala služučka dekla, štera bi bila rada, da bi si je stari Kokalj vzeo za ženo, ki jo je mladi Kokalj odtirao od hiše. Mladi Kokalj je bio jako delaven, miren človek i je mogo v mladosti vzeti gor smrt zavolo ženskih čemerov i laži.

Brezposelni vmorilci. Brezposelni delavca Bevardi i Šajtegel sta pri Sv. Bolfenki poleg Maribora vmorila Dolničar Stanoja i Gorupovo Milko, kda sta se teva šla smučat.

Fundanje.

Ta reč, štera nam grozi, je zadnje i hitre pomoči potrebno pitanje po rešenji, štero se glasi sledeče:

Naše lepe gošče, šume, štere so v kratkom časi skoron vse fundane, nam davajo istinske misli, da ka se bo znami zgodilo, či bo tak naprej šlo.

Že smo na skradnjem. Našim goščam zadnje vóre bjejo, a nam resne misli ne dajo mira, da skem mo si mi nadomestili naše potrebe za kúrivo, brez šteroga niti vóre ne moremo biti, ali mo si mogli svoje prste žgati, ali svojo deco kúriti, či ščemo obstati?

Vse naše lepe gošče, kak dolenske, tak zdaj goričke so razne družbe, kak „Nasičke“ i drugi odpelali od nas, v šterih bi si mi siromaški kmetje, ki nemamo gošče, večkrat lahko kaj zaslužili, ali dobili kúpiti, štero se zdaj pri nas več ne zmore.

Vsakši falaček drva se vó odpela, šteroga či po velkoj potreboči moremo 4 kratno dragše plačati že zdaj nazaj od družbe i da bi ga samo dobili.

Rože iz ogručeka našega dijaštva.

Razmišljanje na pepelnčno sredo.

Sledil sem z očmi mladem duhovniku, ki je z vso dostojanstvenostjo in resnostjo blagoslavljaval pepel, nato si je zarisal znamenje smrti na čelo, se obrnil in stopil k obhajilni mizi.

Iz klopi so se vsuli ko jata vrabcev otroci. Brez misli so stopali pred duhovnika, poklekali in odhajali s črnim madežem na čelu nazaj. Duhovnik — angel smrti — ni izbral, brezobzirno je najlepše in najnedolžnejše obsodil v smrt. A malčki niso mnogo mislili nato, komaj so zadržali smeh, ko so gledali eden drugega. Zazdelo se mi je, da je ta črni križ na čelu dih smrti, ki si ga nihče ne more izbrisati in se mu odtegniti.

Za njimi so stopali fantje. S prezinom na ustih so šli k obhajilni mizi, kot da se ne boje božje dekline in so četa vojakov, ki hiti v smrt s smehljajem in veselo šalo. Niso se spraševale ognjevitve oči, kdaj in kje bodo ugasnile, le prosile so, da bi osrečile očeta, mater ali izvoljeno dekle. V oči drugih pa nisem mogel podreti, bile so zastrite z nekim nevidnim zastorom in so gledale v notranjost kot poglobljene v premišljevanje.

Neprestanoma se pela vó i vničavle ta velka lúdska potreboča, štere nadomestitev pri nas na nikakši način ne bo mogoča, ar premoaga pri nas nega. Zdjaj pa ostane ešče pitanje nej samo od lesa za kúrivo, nego kak bomo si v pridoči letaj nove domove gradili, za štere rušta več ne najdemo pri nas, za štero potrebujemo bogši les, po šterom zdaj brnijo razni kúpci veliki tvrdki i njih prekúpevalci, šteri vsakši falaček vó preberejo, doli kúpijo i odpelajo od nas tak, da siromaški kmet ne bo za nikakše drage pejnize lesen falat, bodisi za núc, ali za kúrivo mogo dobiti.

Te reči, štere so živlenskoga pomena našega siromaškoga lústva, naj naši dobri ravnitelje vzememo na znanje i proti tomi fundanji naših gošč včinijo potrebne korake, da se to prepreči v hasek prizadetoga lústva.

To so žele i prošnje nas vseh siromaških kmetov Slov. krajine do naših državnikov, v šterih se vúpamo, da se naša prošnja ne zavrzje, nego po mogočnosti prav reši.

N. V. kmet.

Pošta.

Hari Franc, Krašče 19. Peneze 1937. 1. jan. 12. smo sprejeli, a s tem je plačana naročnina za 1938. 1. Kalendar smo poslali, na lani je šče duga 30 din. — **Kerec Štefan,** Apolo bar, Zagreb, Ilica 31. Hvala za doposlano „Soboto“. Je ne naš krščanski list, kak ne „Mladi Prekmurec“, iz šteroga je vzeo list „Sobote“ svoj podlistek „Kako je Pavliha videl in opisal Prekmurje“. Oba lista sta v rokaj lúdi, ki z Bogom nemajo nikaj za opraviti i düh, ki teva lista napunjava i razširjavle, je brezverski komunizem. Da se g. Kranjec Miška z svojih domačih, še dobrih i svetih reči samo norčarit zna, je stara istina. Če bi se on začeo norčariti z tistoga, ka je v njem ne dobroga, bi ysem nam na veselje bio to prvi korak za njegovo drugo, pravo življenje. **Ferko Marta,** Cheminot. Din 114/75 sprejeli. Na koj je višek? — **Tivadar Martin,** Ris Orangis. Din. 36/25 sprejeli i od 1. marca začeli pošilati Novine. — **Dominko Matjaš,** Francija. Žena je plačala za tebe i hčer Maričko lansko naročnino iz vloge pa za vsakoga 44 Din. na letos. Toži se, ka njej nikaj ne pišeta, Mogoče se pisma zgubljajo. — **Gabor Treza,** Au Ball de Migny. Mi niti pisma, niti penez ne smo sprejeli prle. Zdjaj smo naslov prepisali. — **Sobočan Anica,** Francija. Od sestre v Skoplji sprejeli za tebe 100 din. naročnine. — **Mesarič Barica,** a Aureis. Sprejeli 84 din. 15 par.

1 1075/87 - 7

Dražbeni oklic.

Dne 25. aprila 1938 ob 10 uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 22 dražba sledečih nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Črensovci vl. št. 78 B 7c 1/36 inka parc. št. 24 travnik, 1/36 inka parc. št. 86 travnik, 1/36 inka parc. št. 123 njiva, sedaj travnik, 1/36 inka parc. št. 230 njiva, 1/36 inka parc. št. 260 njiva, 1/36 inka parc. št. 269 njiva, 1/36 inka parc. št. 694 njiva, 1/36 inka parc. št. 778 travnik, 1/36 inka parc. št. 828 travnik, vl. št. 372 B 19c 1/36 inka parc. št. 423 njiva, 1/36 inka parc. št. 424 njiva, vl. št. 199 B 5c 1/18 inka parc. št. 623b hiša, st. 53, dvorišče in vrt, sedaj hiša st. 69 s pritlikinami, vl. št. 260 B 7c 1/36 inka parc. št. 690 njiva, vl. št. 421 B 3c 1/18 inka parc. št. 171 njiva. Cenilna vrednost: Din 3.849, vrednost pritlikline: Din 37, najmanjši ponudek: Din 2.592, varščina: Din 3.88.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasil pri sodišču najpoznejše pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri. — V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v D. Lendavi, dne 22. febr. 1938.

Cepljeno trsje

vsake vrste na razni podlagi ameriškanski se dobi pri FRANC SERŠEN v Veržuju, trsničar. — Cena po dogovoru.

Pred duhovnika so poklekali stari, sivi lasje so se medlo svetlikali v jutranjem mraku. Ti niso želeli, da bi živeli še dolgo, hiteli bi še iz klopi, če bi mogli. Saj so znali: V grobu čaka pokoj, konec bo preprirov in borb, duša si bo oddahnila pri Bogu. Sladko je spati v jami. „Živele, gomile, življenje naše!“...

Nazadje sem pristopil sam. Ni zadržela duhovnikova roka, ko me je prekrizal na čelu. Oko je le vprašujoče pogledalo, če še kdo čaka. V sivini zgodnje marčnega dne so se zdeli ljudje, ko sence brez življenja. V vsakem je zdaj kljuvala misel: Kako dolgo še? In najsmelejši so sklonili pred vprašanjem: Kdaj? A božja poslanka ni odgovorila nobenemu, četudi je mogoče stala v kakem kotu, med sencami senca. Ali pa je morda hodila z duhovnikom, vodila njegovo roko in klicala vsakemu: „Spominjaj se smrti!“

Vsak je imel na čelu črn madež, dobil ga je hoté ali nehoté, ker vsakemu živemu bitju je pisano: konec! Začudil sem se moči božje dekline, ki prinaša strtim dušam pokoj, mir, doseže vsakega, se ne boji nikogar, gospoduje nad vsakim življenjem in celó nad usodno večnostjo. Ves skrušen sem se zazrl v veličje smrti... bl.